

سەنتەرى ھېلىنا

بۇ مىندالە كەم ئەندامەكان

بەدرخان عبدالعزىز احمد

لەوانە يە ھەندىك كەس بلېن ئەو ھە بۇ باسى سەنتەرى ھېلىنا دەكات چ پەيوەندىەكى بە ئەنجومەنى كۆمەلە خاوەن پىداويستە تايبەتەكانەو ھەيە خۇ سەندىكا نىە، من دەلېم راستە سەندىكا نىيە بەلگو سەنتەرىكى چارەسەرکردنى مىندالانى كەم ئەندامە بۇ دووبارە (تاهىل كەردن) و پراھىتانى مىندالانى كەم ئەندام بۇ چوونە ناو ژيانىكى ئاسايى وەكو خەلگانى تر ئەو ھەش بىگومان بە پىيى توانا. سەندىكاكانى مەوۋقە خاوەن پىداويستە تايبەتەكان دەبى ھەمويان بايەخ بە سەنتەرى ھېلىنا بەدەن چوونە بەردەوام ھەول دەدات كەوا ئەندامانى كۆمەلە خاوەن پىداويستە تايبەتەكان زىاد نەكات ئەمەش بىگومان لە بەرژوۋەندى ھەموو لايەكە. ئىمە دەبى ئەو لەبىر نەكەين كەوا يارمەتى دانى كەم ئەندامان تەنھا ئەو ھە نىە موچەى پى بەدى يان زەوى بۇ وەرېگرىن بەلگو چارەسەرکردنى كەم ئەندامان يان

چارەسەريان پىشكەش كراو ھە. زىاتر لە نىو ھى ئەم ژمارە يە چارەسەرى تەواويان وەرگرتوۋە لە كەم ئەندامى پزىگاركراون و ھە ھەندىكەشيان لە بارى ژور خراپەو ھە بۇ بارى چاكترو گونجاوتر بەردراون. سەنتەرى ھېلىنا لە ھەموو لايەكەو ھە پىشوازى لە مىندالان دەكات چوونە عىادە تايبەتەكان و نەخۇشخانەكان بەردەوام مىندالان پەوانەى سەنتەرى

بەرنامەى لە زوۋو ھە لە ولاتە پىشكە و تەوۋەكانى پۇژئاوا پەپرەو دەكرى وەكو سوئو كەنەداو نەروىچ. ئەم سەنتەرى چەند بەشەكى لە خۇو ھە گرتوۋە وەكو:

۱. بەشى دەزگای پزىشكى بۇ دروستکردنى پالپشت و پىلاو و چەندەها شتى تر.
۲. بەشى چارەسەرى سەروشتى.
۳. بەشى فېرکردن بۇ مىندالى بېرکۆل و كەرولال.
۴. بەشى لىژنەى پزىشكى كەوا لە چەند دكتورىكى پىسپور پىك ھاتوۋە لە ھەموو بواریەكانى پزىشكى ھەفتانە مىندالانى كەم ئەندامان دەپشكنن.
۵. بەشى چارەسەرى دەروونى.
۶. بەشى تىشك.
۷. بەشى ئىكۆ ECHO بۇ پشكنىنى دل.
۸. چىشتخانە بۇ خواردىنى جەمەكى بە سوود لەكاتى سەردانىان بۇ بىكە.
۹. بەشى كارگىرى.

ھېلىنا دەكەن ھەروەھا بەرنامەى Prevention of Early Detection of Disability (PEDD) واتا زو پشكنىن بۇ پىگرتن لە كەم ئەندامى، ئەم بەرنامەى لە سالى ۲۰۰۰ پىھەلستاو بە كەردنەو ھە چەندەھا كۆرس بۇ پزىشك و كارمەندانى تەندروستى بۇ فېرکردنىان بە دۆزىنەو ھە ھالەتى كەم ئەندامى لە منالى تازە لەدايك بوو چوونە مىندالى تازە لەدايك بوو ئاسانتر و زووترو ھەرزانتەر چارەسەردەكرىت شايەنى باسە ئەم

ھەولدان بۇ پىگرتن لە تووش بوون بە كەم ئەندامى باشتىن يارمەتى دانى كەم ئەندامانە كەوا لە سالى ۱۹۹۲ ئەم سەنتەرى بەم كار مەوۋىيە ھەلدەستى بەلام لەوانە يە زۆرەى خەلك بە چاوى گرنگى سەيرى ئەم سەنتەرى نەكەن. سەنتەرى ھېلىنا لەو ھەتى دامەزراو لە سالى ۱۹۹۲ لەلايەن دكتورە (ھېلىنا) كەوا خەلكى ولاتى (سوئد) ھە وە چەند دكتورو كارمەندى تەندروستى دامەزرا زىاتر لە ۱۴۰۰۰ چوارە ھەزار مىندال

جىي نامازە پىكردنە كەوا بېپارى كەردنەو ھە ھۆلى دا لەلايەن فەرمانگەى تەندروستى. لە كۆتايىدا دەلېم جىي خۇيەتى كەوا چەند سەنتەرىكى ترى وەكو سەنتەرى ھېلىنا وە يان پىشكە و تەوۋەلە كوردستان بىكرىتەو ھە وە گرنگدان بە بەرنامەى (PEDD) بۇ كەم كەردنەو ھە پىژەى كەم ئەندامان لە كۆمەلگا.